

KIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Národnostný deň v Senváclave

Slovenská samospráva v Senváclave v poslednú júnovú sobotu usporiadala svoj tradičný Národnostný deň netradične, veď tentoraz mal nielen regionálny, ale aj multikultúrny či interetnický ráz. Samotní účinkujúci pestrého programu prišli z desiatich lokalít, najmä Slováci, Maďari, ale aj Nemci. Hostia z blízokych i vzdialenejších obcí sa zhromaždili na priestranstve niekdajšieho futbalového ihriska, kde sa im na úvod prihovoril predseda hostiteľskej samosprávy.

Rudolf Fraňo stručne oboznámil prítomných s krátkou históriou tejto podpilíšskej obce. Celoštátnu slovenskú samosprávu v Maďarsku zastupoval podpredseda **František Zelman**, ktorý spolu s početnými záujemcami absolvoval zaujímavú vlastivednú prechádzku so zastávkami na cintoríne, v kostole, pri tabuli na pamiatku stretnutia pápežského vyslanca Gentila a Matúša Čáka v roku 1308, no a v neposlednom rade pri pamätníku slovenských znovuzakladateľov dediny

a napokon v Slovenskom dome. Hostí tu čakali maľby vedúcej miestneho spevokol Nezábudka **Margity Elšíkovej** a prezentácia desiatok publikácií R. Fraňa. Mierne unavení „vandrovníci“ sa na športovom ihrisku posilnili výdatným bravčovým a baraním gulášom, aby im potom už nič neodvádzalo pozornosť od skvelého trojjazyčného kultúrneho programu, ktorý rozbehli miestni škôlkari a spoločné vystúpenie Výborníkov zo Štúrova a Pilíšskej rodinky z Mlynkov. Po senváclavskej Nezábudke nasledovali nemeckí speváci z Budakalászu, recitátorka **Katarína Botošová** z Kóšpallagu, ľudoví speváci z pilíšskych obcí Santov a Čív, no a nemohli chýbať ani mladí tanečníci z Pilíšskej Čaby a menej mladí speváci z Pomázu. O výbornú náladu do neskorých večerných hodín sa postarala kapela Montana.

(-hl/luno)

Foto: Imrich Fuhl

2018 Nemzetiségi Nap Pilisszentlászlón

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata, a helyi önkormányzat segítségével községünkben, ritkán látott tömegű nemzetiségi találkozót rendezett. A több évtizede tartó

Fotó: Bognár Alexandra

nemzetiségek találkozója idén is dicséretes példaértékű szervezéssel ismét megrendezésre került. A meghívott 14 településből 13 képviseltette magát. Mogyorósbánya testvértelepülésünk sajnálatos tragikus baleset miatt idén nem tudott eljönni rendezvényünkre. Nefelejcs Dalkörünk, nem csak fellépésével, de a szervezésben, és annak kivitelezésében, tehát igen komoly kétékezi munkájával is derekasan kivette részét. A színpad, sátorállításban ifjaktól, a „vénekig” sok férfi lakosunk is részt vett. Asszonyaink a szokásos finom házi pogácsával, és szintén házi készítésű italokkal kedveskedtek a számos környékbeli településről érkező vendégeknek. A rendezvényt számos főleg nemzetiségi közjogi méltóság is megtisztelte jelenlétével. A szívélyes fogadtatást követően, rendezőinknek köszönhetően, mindenkinek jutott ülőhely, az előző nap, késő estig elkészült sátrakban. Az időjárás is kedvezett, a fellépőknek, és a nézőknek egyaránt. Az ünnepség ünnepi - üdvözlő beszédemmel, melyben kifejtettem a különböző nemzetiségek meghatározó döntően fontos szerepét Magyarország

történelmében, vette kezdetét. Ezután röviden ismertettem településünk kialakulását és napjainkig tartó történelmi fejlődését. Amíg a három katlanban „rotyogott” a gulyás a vendégeket kisebb – nagyobb csoportokban rövid falunéző sétára invitáltuk.

Ennek keretén belül megmutattuk a templomot, amíg idősebb korú vendégeink szusszantak egy kicsit templomunk padjaiban, addig a soron lévő csoportok vezetői röviden elmesélték templomunk múltját, jelenét. A „Kékesi alku” emléktáblánál röviden ismertettük kedves vendégeinkkel a találkozó, amely szerény falunkban történt európai jelentőségét. Béke utcára érve megmutattuk a szépen gondozott hajdani temetőnket.

Lassú, „öreges” sétával főtérre érve megálltunk az Alapítók – emlékkövéknél, amely Hőseink - emlékművével községünk értéktárát képezi. Vendégeinkkel tudatosítottuk, hogy községünket is

Fotó: Fuhl Imre

a többi pilisi községhez hasonlóan több nemzetiségű, de többségben szlovák ajkúak alapították.

A Közeli kápolnánkat, és a Hősi – emlékműnket is bemutattuk kedves vendégeinknek. Innét a Szlovák – házba mentünk ahol megtekinthették falunk szülötte Elsikné Petkó Margitka falra akasztott csodálatos képeit. Tekintetüket levéve belelapozhattak, a két asztalon lerakott negyvenhat eddig megjelent könyvembe.

Némi hűsölés után a csoportok egymást követve visszatértek a rendezvény helyszínére, ahol derék asszonyaink már hordták az asztalokhoz az enni –

innivalókat. A finomságok elfogyasztását követően kezdődött az ünnepi műsor.

Elsőnek, Pilisszentlászló Vadvirág Napköziotthonos Óvoda szlovák nemzetiségi csoportja lépett a pódiumra. A gyerekek szép szlovák nyelvű szereplése óvónőik és dajkáik odaadó nevelési munkáját dicséri. Őket Pilisszentkereszt énekkara követte, aki a hagyományoknak megfelelően kétnyelvű népdalokat énekelt. Harmadiknak a már nagyon megkedvelt, nálunk Ozenbuch – nak ismert Vyborník a megszokott szlovák nyelvű többségben vidám

műsorával lépett fel. Mire Ozembuchék befejezték asszonyaink is, felvették népviseleti ruháikat, és felléptek a színpadra vezető lépcsőkön.

Szépen frissen szerepeltek, nem látszott rajtuk, hogy a találkozó sikerének érdekében már második napja keményen dolgoznak. Megszokott szép

Fotó: Fuhl Imre

népdalaikat Petkó Margitka virtuóz citera játékával kísérte.

Ötödiknek Budakalász német nyelvű Lustige Schwaben kórus lépett fel, és zongora kísérettel művészi szinten Tradicionális bajor népdalokat adott elő. Előadásukat vastapssal jutalmazta a több száz jelenlévő.

Kóspallag Szlovák Önkormányzat nevében Botos Katalin lépett fel a pódiumhoz vezető lépcsőkön és csodálatos szavalatával nagy sikert aratott.

Piliscsaba népművészeti szinten magyar népi

táncot adott elő. A Nagy Mária ötszöri polgármester asszony által vezetett Piliscsév asszonykórusa szintén nagyon szlovák népdalokat énekelt. A szép nemzetiségi ruhába öltözött

Pilisszántói Studjenka gyönyörű népdalaival folytatódott az ünnepi műsor. Őket a szintén Pilisszántói pávakör követte. Csobánkáról érkezett német ajkú testvéreink szép táncukkal kápráztatták el a nézőket. A Pilisszentlászlóról letelepült Szentendre – Izbégi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, meghívásunknak eleget téve teljes létszámmal

képviseltette magát.

Az ünnepi műsort követően némi pihenő után a MONTANA zenekarunk lépett a színpadra, és késő estig vidám hangulatot teremtett. A komoly szervezés és derék fizikai munkának köszönhetően jól sikerült találkozó, Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata és Pilisszentlászló Község Önkormányzata kiváló együttműködésének ékes bizonyítéka.

Lejegyezte: Franyó Rudolf

Fotó: Fuhl Imre

Gondolatok

A magyarországi nemzetiségekről

Pilisszentlászló Szlovák önkormányzata nevében, igen nagy tisztelettel köszöntöm német, szlovák és magyar ajkú testvéreinket, itt a Pilis-hegység legmagasabban fekvő településén. Ezen a mai napon szűk környezetünkől, a német, szlovák nemzetiségek által két olyan nemzetiség találkozik, itt a pálosok által alapított Pilisszentlászlón, amely meghatározó részét képezte a történelmi Nagy Magyarországnak. Ez a két nemzet közös hazában élt, több mint egy évezreden át a magyarokkal. Mivel egy közös hazában éltek, az csak természetes, hogy Nagy Magyarország történelmében is közösen osztoztak. Ezért történelme ez minden nemzetiségnek, akik itt a Duna körül a Tátrától délre születtek, éltek és haltak.

Emiatt Szvatopluk király a Mojmir családból, Szent István az Árpád-házból, Nagy Lajos az Anjou, vagy Jagelló Ulászló és Habsburg Ferdinánd a mieink – királyai nem csak a magyaroknak, németeknek, szlovákoknak, szerbeknek, horvátoknak, de sok más Nagy Magyarország területén élő nemzetiségnek.

Királyai minden történelmi népeknek, akik itt a Kárpátokon és annak medencéjében izzadtsággal az arcukon kenyerüket termelték. Nem biztos, hogy az itt élő népekről a krónikások mindig a valóságot

írták. Az most már ilyen távlatból, talán nem is olyan nagy baj, hiszen úgy is tudjuk, hogy az egy csoportban élő népek, egy közösségben, vagy városban sem egyformán élik meg életüket. Mi van akkor, ha eltérő nyelven és eltérő élettapasztalattal részei egy országnak. Nagyon jó lenne, és azon kell munkálkodnunk, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek is tudatosuljanak azzal, hogy ők is, és elődjük úgyszintén alapítottak, alkottak közösségeket, hogy van mire büszkének lenniük. Keresztényi kormányunk elismeri honalapító I. Szent István királyunk azon mondását, mely szerint; „*Az egy nyelvű és egy erkölcsű ország gyenge és törékeny*” Az itt élő nemzetiségek, a magyarsággal együtt hosszú évszázadokon át békeidőben izzadtsággal, háborúban vérrel adóztak közös országukért a történelmi Nagy Magyarorszáért. Nem csak Magyarorszáért, de mint a keresztény Nyugat-Európa védelmezői szenvedtek vérrel és verejtékkel megcsónkítva bár, de megőrizték államalapító Szent István királyunk örökségét.

Szíves türelmüket megköszönve, őszinte tisztelettel,

Franyó Rudolf

Magyarország népessége

A központi statisztikai hivatal 1910-iki népszámlálása szerint Nagy Magyarországon (Horvát és Szlovénia lakossága nélkül) **18. 246, 533** lélek élt. Ebből **10. 050, 575** fő magyar anyanyelvű volt. Ez a népesség **54,5%** - át, tette ki. A többi nemzetiség így oszlott meg: román az akkori elnevezés szerint (oláh) **2.948,186** fő vagyis **16,1** százalék; szlovák (az akkori írás szerint tót) **1.946,357** fő vagyis **10,7** százalék; német **1.903,357** fő vagyis **10,4** százalék; rutén (ruszin) **464,270** fő

vagyis **2,5** százalék; szerb **461,516** fő vagyis **2,5** százalék. Egyéb anyanyelvű **404,412** fő vagyis **2,2** százalék. A mai szemlélettel, nagyon érdekesnek tűnik, hogy a közel húszmillió **Nagy Magyarország területén csak 11. 820, 416** fő vagyis csak az **összlakosság 64,7** százaléka beszélt magyarul.

Az 1910-én tartott hivatalos népszámlálási adatok alapján lejegyezte, *Franyó Rudolf*.

Hírek a községházából

Beszámoló a képviselő-testület májusi üléséről

Május 29-én ülésezett a képviselőtestület a Községházán, teljes létszámmal.

Első napirendként a község 2017. évi közbiztonsági helyzetéről szóló beszámolót hallgatták meg a képviselők. A napirend előadója Kovács László ezredes, szentendrei rendőrkapitány volt. Az ülésen a helyi körzeti megbízottunk nem volt jelen, csak a szelleme.

Kovács rendőrkapitány elmondta, hogy a kapitányság területén némileg nőtt a bűncselekmények száma, viszont Pilisszentlászlón nem. Egy közterületi rongálás volt. Bevezetik a +”finn típusú ellenőrzést”. Ennek lényege, hogy egy útszakaszon az összes gépkocsit megállítják, és csak az ittasságot ellenőrzik.

Vanyák Imre képviselő kérdezte a jelenlévő rendőrkapitánytól, hogy márciusban volt egy közlekedési baleset a 11-es főút Budakalász és Szentendre közötti szakaszán, s a balesettel kapcsolatos rendőrségi helyszínelés miatt több órás útzár volt, se előre, se hátra nem lehetett menni. A kapitány válaszul elmondta, hogy a helyszínelést precíz alaposítással kell elvégezni, s a 11-es főút eme szakaszán nincs másik út. A képviselők felvetették a beton pillérek megnyitását az ilyen esetekre.

A képviselő-testület egyhangúlag fogadta el a közbiztonsági beszámolót.

Ezt követően a polgármester előterjesztésére a Településképi Arculati kézikönyvről tárgyaltak a képviselők. Ez egyébként minden pilisszentlászlói ingatlantulajdonost közvetlenül érint. Sajnos ezzel sem a lakosság, sem az önkormányzatunk vezetősége nem foglalkozott a súlyának megfelelően. Ebben van szabályozva, hogy mit

lehet építeni, mihez kell esetleg hatósági hozzájárulás, mihez írnak önszorgalomból elő hatósági kötelezést. Ilyenekre kell gondolni, hogy lehet e füstölőt építeni. Az utcafronti kerítésnek mi lehet az anyaga, a ház homlokzata milyen színű lehet. Több olyan előírást fogadott el a képviselő-testület feleslegesen, amely bennünket, a falu lakóit köti gúzsba. A településképi rendelet elfogadását elnapolták, de azt a képviselők a július eleji rendkívüli ülésükön elfogadták botrányos módon. Az abbani előterjesztésben a Szabadság teret Petőfi térnek nevezték át. Több helyen város elnevezést használtak. Az előterjesztő a Szentendrei képviselő-testületi anyagot másolta át hanyag eleganciával és igényességgel. Illés képviselő a

Béke utca elején álló Alapítók kövének eszmeiségét értékesnek tartotta, de a megépült emlékmű megvalósítás színvonalát megkérdőjelezte. A kivitelező Franyó Rudolf volt társadalmi munkában. Illés alpolgármester javaslatára a településközpontjában lévő egyik magánházat kivették a helyi védelem alól, míg több magántulajdonban lévő ingatlant nem, ami komoly korlátozást jelent az adott ingatlantulajdonosnak. **Nesze neked jog előtti egyenlőség!** Ezt nevezik részrehajlás nélküli képviselői munkának.

A polgármester elmondta, hogy az Egészségház átépítése novemberben kezdődik valószínűleg. Az egészségügyi személyzet az átmeneti időszakban a Községházba fog átköltözni.

Az külön megérne egy misét, hogy a jelenlegi orvosi rendelő felújítása mennyire elhibázott, falu elleni újabb dicstelen, dilettáns döntése a polgármesternek és az ezt megszavazó képviselőknek. Az Egészségháznak, szárazon rakott sekély az alapozása. A falazat sárba rakott terméskő. Mint közel százéves épületnek nincs

talajnedvesség elleni szigetelése, pár éve cserélték ki a külső nyílászárókat, szigetelték a vakolatot. Ez most megy a szemétkébe. Emeletráépítést akarnak, az idősök, hogy fognak lépcsőzni. A cserépfedés sem a régi, az is az enyészeté lesz. Ha új épületet építettek volna, akkor a mai szabványnak megfelelő XXI. századi orvosi rendelőt lehetett volna építeni. Külön bejáratot a kisgyerekeknek, hogy a váróban ne hogy valamilyen fertőzést elkapjanak pl. influenzás időszakban. Saját területen a gépkocsiknak parkolót lehetett volna kialakítani. Lásd Pilisszentkeresztet, ahogy ott megépítették az orvosi rendelőt. A kivitelező személyéről egyszemélyben Tóth polgármester fog dönteni. Ne csodálkozzanak, ha a 100 MFt-os beruházás befejezése után a polgármester a motorját, vagy a kocsiját, esetleg mind a kettőt le fogja cserélni...

Emellett a képviselők tárgyalták a lakossági tűzifa beszerzésének áldatlan állapotáról.

Megszavazták, hogy a napi tíz gépjárművel forgalmú Gerle utcában 150.000,-ft támogatást biztosít fekvőrendőr kialakítására. Újabb gyöngyszem, hogy milyen körülmények között gazdálkodik a falu vezetése. Ezt a pénzt nem inkább a helyi utak kátyúzására kellene fordítani pl. Béke utca?

A heti egy napon történő avar- és kerti hulladékégetési szabályozásról döntött a testület, így hétfőn 9-21 óra között lehetséges a kerti hulladék égetése.

Az ülésen tárgyalt egyéb napirendek elolvashatóak az önkormányzat honlapján.

Az ülésen némi szóváltás alakult ki a jelenlévő érdeklődő állampolgárok és az ülést vezető Tóth

Attila polgármester, illetve a még mindig a háttérből irányító dr. Illés György alpolgármester között. Illés polgármester kifakadt dr. Dombai Henrietta érdeklődő állampolgárra: **„kikéri magának, hogy a szavába vágjanak. szeretné rögzíteni, hogy most itt tart Pilisszentlászló község képviselő testülete az ülés levezetése szempontjából.”** Ezt követően Tóth polgármester Dankovics István helyi lakost utasította helyre, mondván fejezze be mondanivalóját. De Dankovics uramat sem olyan fából faragták. Elmondta, hogy sok olyan észrevételük van, amihez jobban értenek, mint a képviselők, ezért befolyásolni tudják a Képviselő-testület munkáját, döntését.

Ebben nagy biztonsággal állapíthatjuk meg, hogy teljesen igaza van!

Tisztelettel: dr. Bátor Botond

Politikai és közéleti banditák!

A KÜRTÖS kedves olvasói előtt többnyire ismeretes közéleti tevékenységem.

Több évtizeden át több száz testületi ülésen és döntés hozatalban is részt vettem. Az utóbbi időkben már csak, mint lakótárs kísérem figyelemmel a falunkban történő eseményeket.

2018. július 3-án Rendkívüli Képviselő-testületi ülést tartott az Önkormányzat. A fő napirendi pont a "Településkép védelméről szóló rendelet" megtárgyalása és elfogadása volt. Azzal még nem

volna különösebben gond vagy probléma, ha a Képviselő-testület a munka tervétől eltérő Időpontban, is tart ülést, mivel ennek szükségszerűségét az élet hozza magával. Csak azt nem tudom megérteni, hogy egy olyan fontos rendeletalkotás, ami minden lakótárs életminőségét is befolyásolhatja miért "titkosított".

Nézzük a tényeket:

- Polgármester július 2-án, tehát egy nappal korábban késő délután tette közzé a

Meghívót, de az előterjesztések csak a testületi ülés napján kerültek a nyilvánosság elé. Ez több mint száz oldal!

- A testületi ülésen dr. Illés György alpolgármesteren kívül hozzászólás, kérdés a képviselők részéről nem hangzott el. (lehet nekik sem idejük legalább átlapozni azt, amiről a későbbiekben döntöttek). A legérdekesebb viszont az volt hogy, a rendelet tervezet készítője sem vet részt az ülésen. A jelenlévő két helyi lakó kérdéseket tett fel, ekkor keletkezett némi bonyodalom. Polgármester, alpolgármester az aljegyző úr sem tudott választ adni a felvetésekre. Eléggé komikus volt, amikor polgármester, mint ülésvezető telefonon keresztül hívta főépítész asszonyt és átadta a telefont dr. Illés György alpolgármesternek, kihangosításból csak valamiféle ködösítést lehetett érzékelni.

Na ennek ezután meg is lett az eredménye.

Polgármester a napirenddel kapcsolatos vitát további hozzászólás hiányában lezárta és szavazást rendelt el.

Jó lett volna látni a következőket.

Rudolf János: NEM

Hicsák János: TARTÓZKODÁS (csendes nem)

Tóth Attila: IGEN

Vanyák Imre: IGEN

Kiss Mónika: IGEN

Polgármester körbe tekint dr. Illés még nem szavazott, ezért megkéri, felszólítja, szavazzon.

MINŐSÍTETT többség szükséges a rendelet elfogadásához, tehát 4 igen szavazat kell!

Tudta Ö ezt, mint az egyedüli jogvégzett testületi tag rajta múlik a rendelet elfogadása. Vakaródzott, mint a "bolhás kutya", és ezt követően leszavazta saját magát.

Tisztelt lakótársak a testületi ülések nyilvánosak ezeken részt lehet venni, nagyon szórakoztatóak és még fizetni sem kell ezért. Ajánlom mindenki szíves figyelmébe.

Dombai József

Lakosságcsere – kitelepülés Befejező rész

Minden jelentkezéshez aktát nyitottak, amelyben, az áttelepülésben aktív szervek által kiadott vagy kitöltött dokumentumokat gyűjtötték. Az áttelepülésre jelentkezőket egy öttagú szakértői csoport kereste fel, amelynek tagjai, a két ország megbízott szerveinek képviselői kitöltötték az ún. „Gyűjtő ívet”, amelyben rögzítették a szükséges adatokat, az áttelepülők nevei mellett azok ingatlanjainak adatait és az új otthonukba magukkal vinni

szándékozott ingóságait. Ugyancsak minden áttelepülő családnál készült egy jegyzőkönyv, amelyet az áttelepülők és a szakértői csoport tagjai is aláírtak. Az áttelepülésre jelentkezett személyek

kétnyelvű igazolást kaptak, amely rögzítette azt a tényt, hogy őket regisztrálták áttelepülőként.

1947. április 14-én Pitvarosról megindult az első, áttelepülőket szállító vasúti szerelvény. Ez a település az áttelepülési akcióban lakosságának 70%-át elvesztette. Az áttelepülés során Magyarországról 73 273 szlovák távozott. Az utaztatásukra összesen 31 585 vasúti vagon és 400 teherautót használtak fel. Az utolsó kitelepülő szlovák családok 1949.

január 1-jén hagyták el Magyarországot.

Írány a pályaudvar „Už nie sme „Büdös tót”. Már nem vagyunk бүдös тótok.

Az áttelepülőket ünnepélyesen fogadták.

A Pitvarosról elindult első transzport Szeregyre érkezett. Az áttelepülők, többnyire földművelők új termőföldeket kaptak, amelyeket röviddel az ünnepélyes átadást követően államosítottak. A magyarországi szlovákok röviddel a határátlépést követően „Visszatelepülő igazolványt” kaptak, és hosszú időbe került, míg csehszlovák állampolgárságot kérhettek. Annak ellenére, hogy szétszórva telepítették le őket, az áttelepült

családok keresték egymás társaságát. Sok alföldi szlovák család végül a cseh–német határvidéken jutott új otthonhoz, vagy – ha szülőföldjükhöz közelebb, a határ menti, többségében magyarok által lakott településeken telephettek le.

Korabeli fotók, irodalom felhasználásával és szemtanúk, hajdani elbeszéléseiből összeállította:
Franyó Rudolf

A közigazgatásnak nincs más mértéke, mint a haza szolgálata

"A közigazgatásnak nincs más létjogosultsága és más mértéke, mint az emberek és a haza szolgálata" - mondta Orbán Viktor miniszterelnök június 26-án az Országházban, a kormány megbízottak kinevezési okiratának átadásán. Az ünnepségen Tarnai Richárd is átvette

négy évre szóló kinevezését.

Orbán Viktor miniszterelnökünk korszakalkotó mondását, minden hivatalnokunknak, magáévá kellene tennie.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Böjte Csaba Szentendrén

A **Családok Éve** programsorozatban a **Szentendre Barátai Egyesület** meghívására érkezett Szentendrére Böjte Csaba testvér, aki ünnepélyes keretek között avatta fel 2018. június 9-én, a Templomdombon az **Élet Útja Tanösvényt**, majd megáldotta a jelenlévő házaspárokat. A 18 stációból álló tanösvény avatásán közös imával emlékeztek meg Szentendre felekezeteinek vezetői.

*„Csak azért / az egyetlen napért / érdemes volt megszületnem,
amikor szeretni tudtam, / és szeretnek-e, nem kérdeztem.” – Weöres Sándor*

(a tanösvény 13. stációjának idézete)

Az ünnepi műsor elején Böjte Csaba áldást mondott arra a friss házaspárra, Iszak Beátára és férjére, Jakab Attilára, akik éppen ezen a napon mondták ki a boldogító igent a Templomdombi

Plébániatemplomba n. A Templomtéren nemcsak ők, de sok-sok házaspár és jegyespár gyűlt össze, hogy szintén részesüljenek az áldásban. A párok karjukra fehér szalagot kötöttek,

ezzel szimbolikusan megerősítve fogadalmukat. Szentendre felekezeteinek vezetői egy-egy imát mondtak el a párokért: Blankenstein György katolikus lelkész, Dani Zsolt baptista lelkész, Horváth-hegyi Olivért evangélikus lelkész és dr. Mosolygó Péter görög katolikus pap. A családok fontosságát hangsúlyozta Gyürk Dorottya, a város kulturális alpolgármestere is köszöntőjében. A most felavatott Élet Útja Ösvény egymást szervesen követő versek gyönyörű sora. A magyar

költők legszebb verseiből válogatott csokor házasságról, szeretetről szól és az emberi élet legfontosabb állomásairól. A költemények válogatásában dr. Soós Sándorné Veres Rózsa, a Ferences Gimnázium magyar tanárnője segített, a versek fémtábláinak kivitelezésében Dudás Krisztina, a Szentendre Barátai Egyesület munkatársa és a Vésnök Kft. közreműködött.

Böjte Csaba meglepetés-műsorral is készült, Nagyszalontáról, a Béke Királynője Gyermekotthonból hívott el a jeles eseményre egy csapat fiataalt, akik Petőfi Sándor szerelmi költészetéből összeállított zenés-verses műsorukat adták elő.

Böjte Csaba lelki muníciót is adott a jelen lévőknek, beszédében egyszerű és hasznos tanácsot adott a mindennapokra: "Miért működnek sokszor rosszul a párkapcsolatok? Sajnos hajlamosak

vagyunk az érzelmi analfabétizmusra, patikamérlegen mérjük a szeretetet. Ne féljünk, merjük kimondani, megmutatni a mindennapokban is érzelmeinket, szeretetünket."

A tanösvény avatás után Böjte Csaba testvér az Offline Centerben várták, ahol a Szentendre Barátai Egyesület szervezésében a Sikeres magyarok sorozat részeként rendeztek beszélgetést a keresztény Európa sorsáról.

Az ünnepi eseménysor kapcsán felajánlott adományokat – 1.751.450 Ft-ot, plusz az önkormányzat 500.000 Ft-os felajánlását, azaz összesen 2.251.450 Ft-

ot – a Dévai Szent Ferenc Alapítványnak juttatja el a Szentendre Barátai Egyesület. A befolyt összeget célzottan a csíkszeredai gyermekotthon fűtőkorszerűsítésére szánják.

Lejegyezte: Franyó Rudolf

Ipoly – a barátság folyója

Az Ipoly folyó a Gömör-Szepesi Érchegység délkeleti lejtőin, a Szlovák Köztársaság területén ered.

Ha útját, az eredettől kezdődően a térképen követjük, láthatjuk, hogy É-D-i iránya a Losonci-medencében megtörik, a folyó délnyugatra fordul, majd Szécsénytől nyugati irányban folytatja útját.

A Börzsöny-hegység masszív andezit tömbjét északról megkerülve, déli irányba fordul, majd, Szobnál a Dunába torkollik.

Hosszúsága eredetileg 257 km volt, mely érték az elődeink által elvégzett szabályozások eredményeképpen 215 km-re rövidült meg. A folyó teljes vízgyűjtő területe 5108 km². Az Ipoly hozzávetőlegesen 125 km. hosszúságú szakaszon képez államhatárt Magyarország és a Szlovák Köztársaság között. A folyó Pest megyei szakaszának hossza mintegy 36 km, a Nógrád megyében pedig 89 km.

A közel 220 km hosszú Ipoly fővölgy hullámterre medencék sokaságából áll, a folyó vízrendszerét sűrű elhelyezkedésű, egymással közel párhuzamosan elhelyezkedő völgyekben lefutó számos kisvízfolyás alkotja. Ezek jellemzője a relatíve kicsiny vízgyűjtő terület.

Az Ipoly vízgyűjtőjének időjárása általában enyhén csapadékos jellegű, évi 570-800 mm közötti

csapadék mennyiséggel. Eloszlását tekintve a május-július közötti időszak dominál, hiszen ebben az időszakban átlagosan az évi csapadék mennyiség 30-35%-a hullik.

A folyó három, egymástól jellegzetesen elkülönülő szakaszra bontható, az alsó szakasz nagyjából Ipolyságig (Šahy) tart, a középső hozzávetőlegesen Losoncig (Lučenec), míg a felső szakasz a város - folyó eredet közötti szakaszt öleli fel.

Az Ipoly folyó legjellegzetesebb téli jeges árvizei már február-március hónapokban, a vízgyűjtőt

általában elborító hótakaró megolvadásakor alakulnak ki. Ez az olvadás általában a jobb parti mellékvízfolyások területén kezdődik, majd ezt követően a bal parti területeken folytatódik. Az Ipolyon így kettős árhullám alakulhat ki, mely az alsó szakaszon egyesülhet. Jellegzetesek még a tavaszi, vagy nyár eleji árvizek, továbbá a késő őszi esőfrontok átvonulása következtében kialakuló árhullámok, május-június, illetve október-november hónapokban.

Papanek Zsolt

Ipel' – rieka družby

Rieka Ipel' pramení na juhovýchodnom svahu Spišsko-gemerského Rudohoria na území Slovenskej Republiky.

Keď sledujeme smerovanie rieky Ipel', vidíme na mape že jej severne - južný smer sa zmení v Lučenskej kotline na západne - južný a od mesta Szécsény pokračuje na západný smer.

Zo severu obide masívny andezitový blok pohoria Börzsöny, ďalej odbočuje do južného smeru a následne zaústuje do Dunaja pri Szobe.

Jeho pôvodná dĺžka bola 257 km, vplyvom úprav koryta klesla na 215 km. Celkové povodie Ipl'a je 5108 km². Rieka Ipel' tvorí hranicu medzi Slovenskou Republikou a Maďarskom v dĺžke približne 125 km. Dĺžka Ipl'a v župe Pest je 36 km a v župe Novohrad 89 km.

Zátopové územie približne 220 km dlhého hlavného údolia Ipl'a sa skladá z viacerých údolí. Vodstvo Ipl'a tvorí množstvo malých vodných tokov, ktoré sú umiestnené husto a približne paralelne. Ich charakteristikou je relatívne malá plocha povodia.

Počasie vyskytujúce sa v povodí Ipl'a má mierny zrážkový charakter s ročným množstvom zrážok

570-800 mm. Dominantné sú mesiace máj - jún, kedy priemerne napadne 30-35 % ročného množstva zrážok.

Rieka sa dá rozdeliť na tri charakteristicky odlišné úseky, spodný úsek siaha približne po Šahy, stredný približne po Lučenec, horný úsek siaha od mesta Lučenec po prameň.

Najcharakteristickejšie zimné ľadové povodne sa vytvárajú pri roztápaní snehovej vrstvy prikrývajúcej povodie najmä v mesiacoch február - marec. Toto topenie sa obvykle vytvára na pravej

strane a pokračuje na ľavej strane brehu. Takto môže vzniknúť dvojité povodňová vlna, ktorá sa následne spája na dolnom úseku.

Charakteristické sú ešte jarné alebo skoro

letné povodne v mesiacoch máj - jún, ďalej povodne ktoré vznikajú pri jesenných dažďových frontoch v mesiacoch október - november.

Zsolt Papanek

Dr. Kucsera Ferenc, szlovák ajkú káplán tragédiája Szentendrén

1919. június 25, halt hősi halált dr. Kucsera Ferenc, aki másokat védve áldozta fel életét. Áldott legyen az emléke.

1892. szeptember 23-án született Léván. Szülei szerény sorsú, mint a nevéből is kitűnik szlovák ajkú emberek voltak, akik örömmel látták korai vonzódását a papi pálya iránt, szinte erejükön felül támogatták törekvését. 1915. június 21-én szentelték pappá, majd ledoktorált. Még ebben az évben Szentendrére került, mint segédlelkész. A hívek nagyon gyorsan megszerették, még a katolikus körökön kívül is megkülönböztető tisztelet övezte. Négyévi papi szolgálat után a Tanácsköztársaság terrorjának az áldozata lett.

Szentendrén 1919-ben az igazi hazafiak szervezett, összehangolt akcióval akartak fellépni a vörös terror ellen, amelyre június 24-én kerítettek sort.

A fegyveres akció kezdetére harangzúgással adtak jelt. Mivel Szentendrén a vörösök egy része is szervezett kommunista ellenes volt, a megtorlásra Budapestről küldtek egy 17 tagú terrorkülönményt. A vörös-örség épületében, amely a Duna-parton lévő Weresmarty-villában volt, összeírták a kommunista ellenesek névsorát. Bár Kucsera Ferenc nem vett részt a szervezkedésben, és a listán sem szerepelt először a neve. Jancsik Károly, a kerületi vörös-parancsnok már felhívta a megbízott parancsnok Chudy Ferenc, 22 éves budapesti pincér figyelmét a káplánra, és így a népszerű pap neve a lista élére került, és érte mentek először. A parancsnok emberei és négy pomázi direktórium tag jelent

meg Kucsera lakásán. Azt akarták megtudni tőle, hogy ki adta oda a templom kulcsát a harangozáshoz és ki harangozott. A parancsnok emberei és négy pomázi direktórium tag megjelent Kucsera káplán lakásán és felszólították, hogy mondja meg ki adott jelt az ellenforradalom kezdetére, mivel neki tudnia kell, ki vitte el a kulcsot, hogy felmelessen a toronyba harangozni. Ő azonban makacsul hallgatott. A parancsnok többször figyelmeztette, hogyha vall, akkor nem lövik agyon. Mégis hajthatatlan maradt. Utolsó szavai ezek voltak: "Magamról mindent elmondtam, másról nincs mondanivalóm." Mivel a káplán a többszöri halálos fenyegetőzésre sem beszélt (a kulcsot a plébános kezelte, a harangot pedig egy nyolc gyermekes kőműves húzta meg), a pártházba vitték, ahol a vörös tisztek kegyetlenül megkínózták és minden ítélet nélkül, kijelentették, hogy meg kell halnia. (Ekkor kínozták meg, nagyon barbár módon ugyanennek a villának alagsorában Pilisszentlászló kétszeri plébánosát Dittrich István atyát, aki akkor Pomázon szolgált) Azonnal a Duna-partra kísérték és négy önként jelentkező vörös katona, agyonlőtte. A hivatalos ítéletet utólag, másnap írták meg, mert a pomázi direktórium tagoknak is alá kellett írniuk a budapesti küldötteken kívül.

Kucsera Ferenc édesapjával

Kucsera Ferenc holttestét egy napig a kivégzés helyén hagyták, majd szertartás és koporsó nélkül hányták rá a földet a temető árkában. A sírt a következő reggel virágerdő borította, amit a helyi lakosság vitt oda titokban. A temetőárokba 1921-ben emelték ki Kucsera testét, és az alsó temetőbe helyezték, ahol már síremléket is kapott. A szentendrei lakosság gondozta titokban a sírt, állandó virágtakaróval fedve azt be. 1929-ben, az alsó temető szanálása miatt ismét exhumálták, és ekkor már a szentendrei kálváriára szállították, és itt a többi szentendrei paptestvére mellett talált végső nyugalóhelyet. Síremlékét Zászlós István készítette el. Halálának helyét egy fakereszttel jelölték meg a helybeliek, amelyet az 1950-es

években eltüntettek. Ennek helyére egy kis öntöttvas emlékkeresztet állítottak 1993-ban. A sors ironiája, hogy Jancsik (Jankó) Károly, és Chudy (Sovány) Ferenc elvtársak, mint a nevükből is egyértelműen kitűnik szintén szlovák ajkúak voltak. Sajnos nem ez volt az első eset, hogy szlovák ölt, vagy öletet szlovákot. Engem személy szerint nem vigasztal az, a tudat, hogy közös történelmünk során más nemzeteknél, is történtek ilyen események.

Dr. Kucsera Ferenc atya boldoggá avatási eljárása folyamatban van.

Eredeti forrásanyagok alapján írta, Franyó Rudolf

Vavro Brezula Jozef Cíger Hronský 1894-1960

Így van, ahogy mondom, bizony nem akadt bátrabb dalia és nagyobb hős, mint a libetbányai* Vavro Brezula. A hitetlen török nem rettent meg annyira a puskagolyótól és a kardtól, mint Brezulától. Elegendő volt elkiáltania magát, és amikor szablyáját meg is villantotta, a muzulmánok levágott fejei káposztaként repültek a magasba. A kontyos ellenség bizony emlékezett hősünkre, és amikor amaz megjelent a harcban, a hitetlenek számára a legbiztosabbnak a menekülés kínálkozott.

Ó, igen nagyon haragudtak Brezulára, és a világért sem adnák, ha bosszút állhatnak a dalián.

Egy ízben alkalom kínálkozott erre.

Éppen akkor törtek rá Libetbányára, mikor a legény nem volt odahaza.

Szabadon kezdtek hát garázdálkodni a legény házában. Az ellenálló cselédet lemészárolták, a többieket megkötözték és a lovaik hátára hajították. A jószágot szétzavarták, de távozásuk előtt még ennivalóra fáj a foguk, hiszen a hazavezető út, akárcsak az idejövő, hosszúnak bizonyul. Ráparancsoltak Brezula asszonyára, készítsen nekik meleg vacsorát.

A feleség mit tehetett volna? Felsőhajtott és kisírt szemmel főzésbe kezdett.

Hirtelen, mintha egy tölgyfáról ugrott volna le, a

pitvaron ura jelenik meg.

- Asszony, adjon az isten néked szerencsét! Mit főzöl, így sűrögve, forogva, talán esküvőre készülsz, vagy vendégeink vannak?
- Jaj, bizony, törökök vannak nálunk, - súgja halkan felesége.
- No, hát mivel kínálod meg őket?
- Káposztát főzök, - feleli élete párja.
- Van hús a káposztában?
- Nincs
- Sebaj, mindjárt vágok bele! – mondja Brezula, előveszi fokosát, feltépi a szoba ajtaját, és dörögő hangon bekiált:
- Adjon az Isten szerencsét!

* Libetbánya, szlovákul Ľubietová, település Szlovákiában

Mikor a törökök meghallották az ismerős hangot, gyorsan eloltották a gyertyát és egyesek az ablakon, mások az ajtón keresztül igyekeznek kilopózni.

Vavronak nem volt szüksége világosságra, a sötétben meg-megsuhintotta fokosát és a kéretlen vendégségből bizony egy török sem távozott saját lábán.

Tájékoztatás és köszönetnyilvánítás

Tájékoztatjuk

Pilisszentlászló Község lakosságát, hogy a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületünk az Országos Rendőr-főkapitányság, a Nemzeti

Bűnmegelőzési Tanács, valamint az OPSZ javaslatára 400 E Ft támogatást nyert a

Belügyminisztériumtól, a 300/100-as „BIZTONSÁG” program keretében kiírt pályázat keretében. Ezt az összeget Pilisszentlászlói Község Önkormányzatán keresztül juttatták el az egyesületünk részére. Szigorú pénzügyi elszámoltatás és szakmai beszámoló után fogadták el a támogatás felhasználásáról szóló beszámolóinkat. A felhasználás célirányos, hasznos dolgokra történt.

Fotó: Mihics Krisztián

Ezúton is szeretnénk megköszönni a Belügyminisztériumnak, az Országos Rendőr-főkapitányságnak, Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács és az Országos Polgárőr Szövetségnek, hogy közbiztonság elősegítésének érdekében pluszforrást biztosítottak polgárőrségünk működéséhez.

Reményeinket fejezzük ki, hogy még sokáig segíthetjük az Önök szubjektív biztonságérzetének növelését, személyi és vagyoni tárgyaik megőrzését, egyre kevesebb szabadidőnk terhére.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Veszélyes fa kivágásánál biztosítás

Önkormányzati hivatalunk a Petőfi Sándor utca elején lévő, elkorhadt, élet- és vagyontárgyakra veszélyes nyárfát vágattott ki az iskolaudvarról 2018. június 20-án a délelőtti órákban.

Mivel a fakivágási munkákhoz kosaras kocsi kellett, illetve a fa gallyazásához, és a lefűrészelt faágak folyamatos leeresztéséhez a közterületet, az úttestet is igénybe kellett venni, ezért a Petőfi Sándor utca eleje pár óráig le volt zárva, amit polgárőrségünk (forgalomirányítás) biztosított.

A szakemberek szakszerűen szakaszosan, több órai munkával vágták ki a veszélyes fát. A munkavégzés során figyelemmel kellett lenni az ott áthaladó elektromos légvezetésekre is, ami nem volt áramtalanítva. Nehezítette a munkavégzést az iskola épületének a közelsége is. A levágott gallyakat összetakarították, felaprították, az utcát a fűrészporthól és gallyaktól megtisztították. A kivágott fa az iskola téli fűtésénél lesz felhasználva. A helyszínen közlekedő

gépkocsivezetők türelmesek és együttműködők voltak. A fa kivágása cca. öt órát vett igénybe.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Fotó: Mihics Krisztián

OPSZ Nap Baja

2018. június 23.

XXIV. alkalommal rendezték meg 2018. június 23-án az Országos Polgárőr Napot, valamint a VII.

Országos

Polgárőr Lovas Szemlét, amely eseményeknek idén Baja adott otthont.

A nagyszabású programon részt vett és köszöntő beszédet mondott dr. Pintér Sándor Magyarország belügyminisztere, Lezsák Sándor a

Magyar Országgyűlés alelnöke, Zsigó Róbert államtitkár, országgyűlési képviselő is.

Az ünnepélyes megnyitón Baja város polgármestere, Fercsák Róbert köszöntötte a polgárőröket és a megjelenteket. A XXIV. Országos Polgárőr Napot dr. Túrós András, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke nyitotta meg. dr. Balogh János r. vezérőrnagy, országos rendőrfőkapitány elismeréseket adott át. A fiatal és az ifjú polgárőrök fogadalomtételét dr. Bábel Balázs Kalocsakecskeméti érsek áldotta meg.

dr. Túrós András, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke hangsúlyozta, minden okuk megvan az ünneplésre, ugyanis stratégiai partnerük, a Magyar Rendőrség európai hírű, kitűnő közbiztonságot teremtett az országban, amelyhez a polgárőrök is hozzájárultak.

dr. Pintér Sándor beszédét azzal kezdte, hogy átadta dr. Orbán Viktor üdvözlését. „Magyarország miniszterelnöke elismeri és értékeli a munkájukat – majd folytatta - az önök áldozatos munkája nélkül nem lehetne hazánk a világ 15. legbiztonságosabb országa.” A belügyminiszter kinyilvánította azt is, hogy a polgárőrök az elsők között voltak, akik felismerték a migrációban rejlő veszélyeket és rögtön reagáltak is rá. Járőrszolgálatot szerveztek, segítették a határon szolgálatot, teljesítő rendőröket és katonákat, majd megalakították a határvédelmi

polgárőr tagozatot. A motoros tagozatot is méltatta a miniszterelnök-helyettes, mely szerint új szintre

emeli a polgárőrök és a rendőrök közös munkáját.

Beszélt arról is, hogy az

Országos

Polgárőr

Szövetség 2018-at a család, a gyermek és az ifjúság évének tekinti. „Jól

választottak,

mert egyre több veszély fenyegeti a fiatalokat. Első sorban a kábítószer-kereskedők részéről.” dr. Pintér Sándor végezetül kérte a polgárőröket, hogy továbbra is működjenek együtt hazánk dicsőségére!

forrás: OPSZ

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület részéről 6 fő polgárőr vett részt az OPSZ napon, Baján. Elnökség részéről Mihics József és Franyó Rudolf képviselte polgárőrségünket.

Egy nagyon jól szervezett OPSZ napon vettünk részt.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

fotó: Mihics József

Parlagfűvel kapcsolatos tájékoztatás

Június 14-én polgárőrségünk közös szolgálata során a DINPI munkatársával a Petőfi Sándor utca végén lévő sportöltöző környékén néztünk meg egy növényt, amit többen parlagfűnek véltek. Nem parlagfű – bár a levele hasonló –

hanem gilisztaűző varádics (tudományos nevén *Tanacetum vulgare*). Citromsárga, félgömb alakú virágzatáról lehet leginkább felismerni.

A „gilisztaűző” név arra utal, hogy régen a háziállatok bélférgességét gyógyították vele. A férgek mellett rovarok elűzésére is használták: pl., körbeültették vele a kutyaólat bolhák ellen, a kertészek hangyákat tartottak vele távol a virágágyásoktól, és molyűzőként is használták ruhásszekrényekben.

A parlagfű nagymértékű elszaporodásának a közegészségügyi és gazdasági károsító hatása számottevő. A parlagfű elleni védekezés elsősorban az ingatlan tulajdonosának, illetve használójának a kötelezettsége. A hatóságok feladata, hogy – amennyiben a tulajdonos nem tesz eleget a kötelezettségének – a mulasztók költségén elrendelik az ún. közérdekű védekezést, emellett növényvédelmi bírságot szabnak ki.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény. 17. § (4) bekezdése kimondja: „a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”.

A június 30-ai időpont a törvény értelmében a legvégső időpont, ameddig meg kell akadályozni a parlagfű virágbimbója kialakulását.

Június 30-át követően belterületen a jegyző,

külterületen a növény- és talajvédelmi hatóság köteles hatósági eljárást kezdeményezni azon földhasználókkal/tulajdonosokkal szemben, akik elmulasztották a parlagfű elleni védekezést. Fontos tudni, hogy a hatósági intézkedéshez

(közérdekű védekezés végrehajtása, bírság kiszabása) nem szükséges a sérelem – egészségkárosodás – bekövetkezése, e körben elégséges a védekezési kötelezettség elmulasztásának június 30-a után történő megállapítása.

A növényvédelmi bírság kiszabására a növény- és talajvédelmi hatóság jogosult, ezért a közérdekű védekezés elrendelését követően a jegyző az ügyben keletkezett iratokat továbbítja az eljárásra jogosult hatóságnak. A növényvédelmi bírság alapja a parlagfűvel fertőzött terület nagysága. A bírság mértéke belterületen és külterületen is egyaránt 15.000,- Ft-tól 5.000.000,-Ft-ig terjed.

A védekezési kötelezettségét nem teljesítő tulajdonos/földhasználó a –bírságon túl- vele szemben elrendelt közérdekű védekezéssel – elrendeléssel és végrehajtással – kapcsolatosan felmerülő költség megtérítésére is kötelezett. A költség köztartozásnak minősül. A közérdekű védekezés elrendelése után minden esetben növényvédelmi bírság kiszabására kerül sor, az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008.(VII.31.) Kormányrendelet alapján.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Nemzetiségi nap biztosítása

fotó: Bognár Alexandra

–egyeztetve a Szentendrei Rendőrkapitányság

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében 2018. június 30-án Petőfi Sándor utcai Kispályán lett megszervezve a Nemzetiségi Nap. Előzetesen a polgárőrségünk felkérést kapott a rendezvény biztosítására. A polgárőrségünk

vezetőjével – a helyszínen önállóan oldotta meg a biztosítási feladatot.

A Szabadság téren és a környékén mindenki szabályosan, a közlekedés biztonságát nem veszélyeztetve parkolt. Az érkező nagy létszámú gépjárművek a polgárőreink segítségével és irányításával tudtak leparkolni. Fennakadás ebből kifolyólag a rendezvény alatt nem történt. A község lakóinak egybehangzó véleménye szerint jól szervezett nemzetiségi napon vehettünk részt, amiben egyesületünk hasznos fogaskerék volt. A szervezők megköszönték a biztosítást.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Ferenc Pápa Kijelentése

„Nem lehet elutasítani senkit, aki már megérkezett, és be kell fogadni őket, segíteni, ellátni őket aztán eldönteni, hogy hol lehet őket elhelyezni, de Európa egész területén.”

Ferenc Pápa „jóságos tekintettel” figyel a beilleszkedni akaró migráns.

„Ezeket az embereket, akik be akarnak illeszkedni, a lehető legjobb módon kell elhelyezni!”

A Pápa szavaiból valami ilyen elképzelésre gondolhat az ember: Az első időkben ne

dolgozzanak, hanem csak tanuljanak, és majd utána, amikor már jól tudják a nyelvet, megtanulták, elfogadják és értékelik kultúránkat, elfogadják az európai értékeket, megszeretik az európai embert, aztán kínálunk nekik, a szakértelmükhöz és képzettségükhöz méltó állást, és szeretettel foglalkozunk velük! Valószínű azért ölnek, erőszakoskodnak és gyilkolnak most, mert nem érti meg őket Európa!

Kedves Ferenc Pápa!

Én hívő ember vagyok, minden nap imádkozom az Úrhoz, imádkozom az emberek, így az Ön egészségéért, és a Világbékéért is! Mégis, ellent szeretnék mondani Önnek, és egy nagyon egyszerű példával kívánom az igazamat bizonyítani: Amikor egy zöld békát betakarnak avarral, egy idő után egy barna béka bújik elő az avar alól! Ezt nem szeretné sem Európa, sem én, sem az európai ember!

Tisztelettel: Keresztyén Károly

A XX. Eperfesztivál

2018. június 8-10. Eperfesztivál és kézműves vásár Tahitótfalu, Fesztiválpark. A Dunakanyar egyik legszebb falujában immár 20. alkalommal rendezték meg az Eperfesztivált. Az eddigi szokásnak megfelelően minden az eper körül forgott. Megtalálható volt itt mindenféle formájában az epres méztől az eperpálinkáig. De volt itt más is; kürtös kalács, sparhelten sült lepény, játszóház, jó muzsika és ördögszekeres kézműves vásár, minden, ami egy jóízű és jókedvű tavaszi családi fesztiválhoz kell. Festői helyszín nem utolsó sorban, a Dunakanyarban, a Szentendre-szigeten.

Fotó- szöveg: Pálinkás Margareta

„Az oroszok már a spejzban vannak”

Idősebb olvasóim emlékeznek gyerekkorunk igen kedves, a Tizedes meg a többiek c. filmjére.

Nos, orosz katonát már több mint negyed évszázada nem a spejzban, de még országunkban sem lehet látni. Eltévedt csíkos vadmalacok, viszont meglátogatták községünket. Pánisz Zsolti gondos, szerető kezekkel közülük egyet felemelt az utcáról és óvatosan behozta a JÁNOSIK kocsmába. Később szabadjára lett engedve, és bízunk benne, hogy megtalálta övéit.

Franyó Rudolf

Fotó: Kosznovszki Gábor

Tűzifa

Fotó: Kosznovszki Gábor

Önkormányzatunk ügyes szervezése által idén valóban idejében kapták meg tüzelőfa igényeiket, az arra rászorultak. Sokan, vagy inkább mindenki fel volt háborodva, miért ilyen nevetségesen, vagy

inkább fölháborítóan, sőt bicskanyítóan kevés fát kaptak az igénylők. Ja, kérem nem az „ÖNKORIT” kell szidni, hanem az olyan igénylők szégyelljék magukat, akiknek egyre inkább nő a létszámuk és a valóban rászorulóknak elől „elhabzsolják” annak a kétfuvarnyi fának a részarányát. Eljön az idő, amikor már csak szál ölfa lesz lerakva a házak előtt. Akkor már, de talán most is ildomos lenne azzal hátba vágni azokat, akik a ténylegesen rászorulóknak elől habzsolják el a csekélyke, tüzelőt.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Gondolatok

az, év minden napjára, a bölcsek könyvéből

OSKAR WILDE; - Akinek nyerő kártyái vannak, mindig tisztességesen játszik.

TALMUD; - Ne az edényt, hanem a tartalmát nézd.

JÓKAI MÓR; - Ostoba piktor az idő, mentől tovább dolgozik az arcképünkön, annál jobban elrontja azt.

XENOPHÓN; - Azok élnek a legrosszabb

szolgátságban, akik nem tudnak magukon uralkodni.

MALCOLM FORBES; - Ha megszűnsz álmodni, megszűnsz élni.

JOUBERT; - Ne vágd el azt, amit kibogozhatsz.

WINSTON CHURCHILL; - Sosem félek cselekedni, inkább félek, nem cselekedni.

Keresztneveink

Jeles napok, védőszentek

JENŐ (Eugénius) püspök, vértanú. Meghalt 505. Ünnepe: július 13. A szomorú vandál uralom végén, a karthágói püspöki székhelyen ült. Híveinek tömeges elhurcolása után Hunnerik király Jenő püspököt is bebörtönöztette, de ennek hősies hitétől megrendülvén, Galliába száműzte, ahol a sok szenvedéstől kimerülve, nemes lelkét visszaadta teremtményének. Jenő = Eugénius a görögben: jól született.

DÁNIEL próféta. Meghalt Kr.e. 536 körül. Ünnepe: július 21. Dánielt Nabokodonozor király hurcolta Babilóniába. Bölcsessége, jóstehetsége utat nyitott neki a királyi udvarba, hol a király álmának megfejtésével nagy tekintélyre tett szert. Könyveiben sok jóvendölést találunk a Messiás eljövételéről, és országáról. Dániel könyveinek hitelességét a babilóniai ásatások meglepő módon igazolják. Jelentése zsidóban: Isten a bírám.

MAGDOLNA bűnbánó. Meghalt 63 körül. Ünnepe: július 22. Ismeretes Magdalai Mária képe, amint töredelmesen, összekulcsolt kezét koponyára helyezi. Szívét, lelkét marcangolta az a tudat, hogy eddig, fenéig ürítette az élvezetek kelyhét. Mikor meghallotta, hogy a Názáreti Jézus közeledik, töredelmes lélekkel szabadulni kívánt halálos bűneitől. Életének legnagyobb öröme lett, mikor meghallotta a Názáreti szavait: „Bűneid meg vannak bocsátva, menj békével.” Mária Magdolna a dróguisták, bördíszárusok és bőrkereskedők

védőszentje. Magdolna neve zsidóul, és az arámi nyelvben. Őrtorony. Egyébként Magdolna név a Magdala helységből származik. Becéző neve: Magda, Magdi, Dusi.

ANNA Ünnepe: július 26. Férje Szent Joachim. Egyetlen gyermekük a Boldogságos Szűz Mária, kivel kitartó, buzgó könyörgésükre ajándékozta meg őket az Isten. Hálából Istennek ajánlották fel. Szent Annát a keresztény világ a VI. századtól kezdve nagy tiszteletben részesíti. Védőszentje a szülő anyáknak, hajósoknak, bányászoknak. Anna becéző neve: Anci, Anka, Nani, Nusi, Panni. Anna zsidóul: kegyelem.

MÁRTA szűz. Meghalt 80. körül. Ünnepe Július 29. Megvendégelte Jézust. Jelen volt Lázár feltámadásánál. A gondos serény háziasszonyok mintaképe, ezért neveztek el róla számtalan jótékonyági intézményt. Márta a caldeusban: úrnő, a zsidóban: szomorú. A pincérek, vendéglősök, szobrászok, festők védőszentje. Segít a hirtelen halál ellen.

JUDIT szűz. Meghalt XI. században. Ünnepe: június 29. Judit angol királyi családból származott. Unokanővérével, Szaloméval együtt remeteéletre szánta magát, ahol imádsággal, kertészkedéssel készült az örökké, valóságra. Judit a zsidóban: hitvallónő

Elődeink hagyományos foglalkozásai

ÁLLATTARTÁS

A Pilis-hegységben lévő falvak állattartásának alapjai a községi legelők, az erdő és benne található kaszáló rétek voltak. Tavasztól ősziig a legelők biztosították főleg az állatok táplálkozását, amit a földeken megtermett takarmánnyal pótoltak főleg a téli időszakban. Ugyanakkor a kaszáló réteken termelt télire való szénát is gyűjtöttek. Az ólakhoz, istállókhöz, takarmánytároláshoz, szükséges faanyagot, követ sövényt az erdőből nyerték. A marha ló és disznótartás mellett jelentős volt a kecsketartás (szegény ember tehene). A juhászat a pilisi hegyi falvakban nem bírt nagy jelentőséggel. Ennek fő oka az, lehetett, hogy a nagy állatoknak fenntartott helyeken juhokat nem volt szabad legeltetni. Az állatok legeltetését a faluban lakó pásztorok, kanászok végezték kialakított javadalmazásért. A nagyállattartás környékünkön nem csupán a földműveléshez és az erdei fuvarozáshoz nélkülözhetetlen igaerőt nyújtotta, hanem fontos táplálékot (hús, tej) és bőrt is. Az éves szaporulattal pedig, amit a környéki vásárokon (nálunk általában Vácon) értékesítettek, pénzhez juttatta a gazdákat.

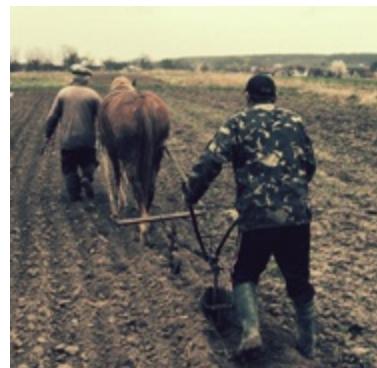

FÖLDMŰVELÉS

A 19. századforduló határrendezéséig, de a pilisi községekben továbbra is a földművelés kétfordulós volt. Kivéve a községi legelőket, kaszálókat, erdőket, szőlőket, gyümölcsösöket, kenderföldeket,

az egész termőföldet két fordulóban művelték.

Évente a lehetőségekhez képest mászt vetettek, ültettek. Minden hónapnak meg volt a meghatározott

munkafolyamata, szántás, vetés, ültetés, szénakészítés, kapálás, oltás, metszés, szüretelés, stb. A trágyahordás leginkább a nagyobb hó lehullása után történt. A cséplőgépek megjelenése előtti időkben a gabona nyomtatása augusztus közepétől késő ősziig tartott. Nagyon gyakori volt azonban főleg a lovat sem tartó szegényebb családoknál (amelyből sajnos volt elég), az értékes magnak kézi hadarós cséppel való kinyerése.

SZŐLŐMŰVELÉS - BORÁSZAT

Ahhoz, hogy a szőlős termést adjon hozzáértést, szaktudást és állandó gondoskodást igényel. Ősszel minden szőlőt legalább egyszer háromévente trágyázni kell. Helyenként, az első kapálást ősszel végzik. A töveket feltöltik, nehogy megfagyjanak. Első tavaszi munka a szőlő metszése. Ezt követi a tavaszi kapálás. Később a kötözés és a földnek lazítása, gyomtalanítás, majd az ünnepnek számító őszi szüretelés.

ZÖLDSÉGTERMESZTÉS

A falvakat átszelő pataknak köszönhetően, minden pilisi településnek megvolt a zöldségtermelésre alkalmas földterülete. Ezeket általában káposztásoknak nevezték, de természetesen egyéb zöldséget is termesztettek ezeken, a helyeken. Falvainkból zöldséget a környékbeli piacokra nem igazán hordtak, hiszen melegebb éghajlatuk és jobb minőségű földjeik lévén előnyösebb helyzetben voltak a hegyekben lévő falvaknál.

Losonci Miklós agrármérnök - tanár

SZENT IVÁN

Miért van Iván, ha János?

A Jánosnak a délszláv nyelvekben az Iván és a Jován név is megfelel. A bizánci hatást valószínűleg szláv papok közvetítették hozzánk.

A név a bizánci egyház kultikus befolyására emlékeztet. Vannak olyan területek, ahol Virágos Szent Jánost ünnepelték ekkor. Az ünnep egyéb elnevezései: Búzavágó Szent János, Keresztelő Szent János.

– Szent Iván (Keresztelő Szent János) napjának előestéje, a június 23-ról 24-re virradó éjszaka, évszázadok óta a nyári napforduló ünnepe, még a kereszténység előtti időkből származik. Több országban ma is ünnepnapnak számít, helyenként mozgó ünnep. Nálunk a dalmátok nagy ünnepe. Idén is mise, majd Daru piac, Lázár cár tér voltak a rendezvények helyszínei.

rőzsét, elvisszük a tőkét!” A máglyát négyszög alakúra rakták s az előző évi megszentelt aratókoszorúval, gyújtották meg, ami helyett lassan jött az idei. Bár a Szent Iván-nap elsősorban a lányok titokzatos ünnepeként él az emberek emlékezetében, akik a tűz átugrásával rituális megtisztulást nyertek, egyfelől a tűzugrás eredetileg a legények virtustánca volt; másfelől

pedig az ünnep talán nagyobb nyilvánosságnak örvendett, hiszen mondókáiban vagy a fiatal és az idősebb női generáció feleselgetett egymásnak, vagy a falu fiataljait énekelték össze, azaz tették nyilvánossá együtt járásukat. A tűz körül a lányok egymással mátkaságba, komaságba is kerülhettek, akit ugyanis mátká- vagy komabottal ajándékoztak meg, azt egy életre barátságukba fogadtak. Ezt a nagy szövetséget a bot tavaszi díszítése is hirdette: tetejére almát tűztek, szárára cseresznye- vagy meggyágot kötöttek.

IVÁN NAPJA /IVÁN NAPI HIEDELMEK/

Magyarosan Keresztelő János vagy Virágos János napja. A nap lényegét tekintve a nyári napforduló ünnepe, kulcseleme az éjszakai tűzgyújtás és –ugrás, a megtisztulás szimbóluma. Valószínű, hogy a pogány hitből, aminek központi része lehetett a „tűzimádás”, keresztény hitre térő magyarok e szokását a keresztény egyház Keresztelő Szent János ünnepéhez kapcsolva tartotta fenn. Magyarországon a XVI. század óta vált elterjedtté a Szent Iván-éji tűz, aminek megrakása szertartás szerint történt. A hozzávaló fát, rőzsét, szalmát lányok gyűjtötték, és pedig a faluban körbejárva, ahol, ha valaki vonakodott adni, ehhez hasonló versikékkal figyelmeztették: „Rőzsét, rőzsét, adjanak rőzsét! Ha nem adnak

A FÉNY ÉS A SÖTÉTSÉG HARCA

Szinte minden pogány kultúrában az a pogány hiedelem élt, hogy a világ a sötétség és a fényesség örök küzdelmének színtere. Ennek a győztes pillanata a nyárforduló. Az ünneplők a tűzgyújtással nem csak a nap melegét és fényét idézték fel, hanem az ártó szellemeket is távol akarták tartani ilyenkor maguktól. A keresztény felfogásban is beletartozott a fény és a sötétség küzdelméről szóló tanítás, ezért ezt a napot Keresztelő Szent János napjává tette, aki „égő és világító fáklya volt” a hagyomány szerint.

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015